

RO

RO

RO

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles,
COM(2010) 715/4

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării

{SEC(2010) 1489}

{SEC(2010) 1490}

{SEC(2010) 1491}

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Provocări și oportunități	4
2.1.	Provocări	4
2.2.	Perspective	5
3.	Răspuns: un Plan de acțiune.....	6
3.1.	Interconectarea regiunii Dunării	7
3.2.	Protejarea mediului în regiunea Dunării	8
3.3.	Creșterea prosperității în regiunea Dunării	9
3.4.	Consolidarea regiunii Dunării	11
4.	Implementare și guvernanță	11
5.	Legături cu politicile UE.....	13
6.	Concluzie.....	14

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării

1. INTRODUCERE

Regiunea Dunării s-a schimbat în mod dramatic. Recent, au avut loc valurile de extindere a UE din 2004 și 2007. Bazinul fluviului care străbate ele mai multe țări din lume este acum în mare măsură un spațiu al Uniunii Europene. Există noi oportunități și potențial nou de avut în vedere, în special în ceea ce privește consolidarea eforturilor Uniunii de depășire a crizei economice într-un mod durabil. Dezvoltarea socio-economică, competitivitatea, managementul de mediu și creșterea eficiență a resurselor pot fi ameliorate, iar securitatea și coridoarele de transport, modernizate. Dunărea poate deschide UE către vecinii apropiați, către regiunea Mării Negre, Caucazul de Sud și către Asia Centrală. O strategie UE pentru regiunea dunăreană poate contribui la obiectivele UE, consolidând inițiativele politice majore ale UE, în special strategia Europa 2020.

Regiunea dunăreană este o zonă funcțională definită de bazinul fluvial al Dunării. Organismele de cooperare cum sunt Comisia Dunării și Comisia Internațională pentru protecția fluviului Dunărea abordează probleme specifice. Strategia extinde această abordare, pentru a viza prioritățile într-un mod integrat. Din punct de vedere geografic, această strategie privește în principal, dar nu în mod exclusiv: Germania (Baden-Württemberg și Bavaria), Austria, Republica Slovacă, Republica Cehă, Ungaria, Slovenia, România și Bulgaria din cadrul UE, precum și Croația, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Republica Moldova și Ucraina (regiunile situate de-a lungul Dunării), din afara Uniunii. Strategia rămâne deschisă altor parteneri din regiune. Deoarece Dunărea se varsă în Marea Neagră, strategia ar trebui să fie consecventă cu perspectivele Mării Negre. Cu peste 100 de milioane de persoane și a cincea parte din suprafața UE, această zonă este vitală pentru Europa.

Există o necesitate de a conecta oamenii, ideile și nevoile lor în această regiune. Interconexiunile de transport trebuie modernizate, iar accesul informatic ameliorat. Energia poate fi mai ieftină și mai sigură datorită legăturilor mai bune și surselor alternative. Dezvoltarea poate fi echilibrată cu protejarea mediului, în cadrul unei abordări bazate pe dezvoltarea durabilă, în conformitate cu *acquis*-ul comunitar, astfel cum este el aplicabil. Conlucrarea este necesară pentru reducerea la minimum a riscurilor și calamităților, ca de exemplu inundațiile, seceta și accidente industriale. Prin capitalizarea perspectivelor considerabile de cercetare și inovare, această regiune se poate afla în prima linie a comerțului și a activității întreprinzătoare din UE. Decalajele în domeniul educației și al ocupării forței de muncă pot fi depășite. Aceasta poate deveni o zonă sigură, în care conflictele, marginalizarea și infracțiunile sunt abordate corespunzător.

Până în 2020, toți cetățenii acestei regiuni ar trebui să se bucure de perspective mai bune de învățământ superior, ocupare a forței de muncă și prosperitate în zonele în care locuiesc. Strategia ar trebui să facă din această regiune o regiune care aparține cu adevărat secolului 21, sigură și încrezătoare în propriile forțe și una dintre cele mai atractive din Europa.

Pentru a îndeplini acest obiectiv, Consiliul European a cerut Comisiei să elaboreze această strategie¹. Aceasta survine după ce strategia UE pentru regiunea Mării Baltice, care acum este implementată, a fost foarte bine primită. Cererea privind Dunărea, pe baza experienței cu regiunea Mării Baltice, subliniază o abordare integrată a dezvoltării durabile. Trebuie identificate sinergiile și compromisurile, de exemplu dezvoltarea de tehnologii ecologice de ultimă oră, conlucrarea în direcția unei mai bune alinieri a politicilor și a unei mai bune finanțări în vederea ameliorării impactului în practică, precum și depășirea problemelor puse de fragmentare. Operând în mai multe domenii de politică, Comisia poate facilita o asemenea abordare, astfel cum se menționează în: (1) prezenta Comunicare către celelalte instituții ale UE și (2) un Plan de Acțiune care însoțește prezenta Comunicare.

Comisia este convinsă că stabilirea obiectivelor este esențială pentru concentrarea și prioritizarea eforturilor. Acestea ar trebui dezvoltate mai departe împreună cu părțile interesate, imediat după adoptarea prezentei Comunicări și finalizate înainte de Consiliul European din iunie 2011. Obiectivele se vor aplica statelor membre; țările terțe vor fi încurajate să depună eforturi în direcția îndeplinirii lor în lumina condițiilor lor specifice. Obiectivele vor fi monitorizate îndeaproape în contextul raportării de către Comisie.

2. PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI

Propunerile survin unor consultări pe scară largă cu părțile interesate. Guvernele, inclusiv cele ale țărilor terțe, au fost implicate prin intermediul „Punctelor naționale de contact”. A fost mobilizată expertiza serviciilor relevante ale Comisiei și ale Băncii Europene de Investiții, precum și ale altor organisme regionale (de exemplu, Consiliul de Cooperare Regională). Părțile interesate au fost consultate online și în cadrul a cinci conferințe importante. Principalul mesaj a fost: (1) această inițiativă de consolidare a integrării regiunii în UE este salută; (2) statele membre și țările terțe (inclusiv țările candidate și potențial candidate) se angajează la cel mai înalt nivel politic; (3) Comisia are un rol esențial în facilitarea procesului; (4) resursele existente pot fi mult mai bine utilizate pentru obiectivele Strategiei și (5) Strategia trebuie să aducă îmbunătățiri vizibile, concrete pentru această regiune și pentru locuitorii ei.

2.1. Provocări

Din punct de vedere istoric, regiunea Dunării a fost afectată în mod special de evenimente tulburi, cu multe conflicte, mișcări de populație și regimuri nedemocratice. Cu toate acestea, căderea Cortinei de Fier și extinderea UE dau oportunitatea unui viitor mai bun. Aceasta înseamnă că trebuie abordate provocări majore, în special:

- **Mobilitate:** fluviul Dunărea este el însuși un important coridor TEN-T. Cu toate acestea, este utilizat mult sub capacitatea existentă. Volumul de marfă transportată pe Dunăre reprezintă numai 10-20% din cel transportat pe Rin. Deoarece transportul pe căi navigabile interioare are importante beneficii de mediu și eficiență, potențialul său trebuie exploatat în mod durabil. Sunt în mod special necesare o mai mare intermodalitate, o mai bună interconectare cu alte bazine fluviale, precum și modernizarea și extinderea infrastructurii în nodurile de transport, cum ar fi porturile interioare.
- **Energie:** prețurile sunt relativ ridicate în această regiune. Piețele fragmentate provoacă costuri mai mari și concurență redusă. Recurgerea la prea puțini furnizori externi mărește vulnerabilitatea, astfel cum dovedesc frecvențele crize din timpul iernii. O mai mare

¹ Consiliul European a cerut oficial Comisiei Europene să coordoneze o strategie a UE pentru regiunea Dunării, declarând în concluziile sale din 19 iunie 2009: „El [...]Invită Comisia să prezinte o strategie a UE pentru regiunea dunăreană până la sfârșitul anului 2010”.

diversitate a aprovizionării prin interconexiuni și piețe regionale autentice va ameliora securitatea energetică. O mai bună eficiență, inclusiv economia de energie și suplimentarea surselor regenerabile este crucială.

- **Mediu:** regiunea Dunării este un important bazin hidrologic și un coridor ecologic internațional. Acesta necesită o abordare regională a conservării naturii, a amenajării teritoriului și a lucrărilor hidraulice. Poluarea nu respectă granițele naționale. Problemele majore, ca de exemplu apele de canalizare netratate și scurgerile de îngrășămintă și pământ poluează foarte mult fluviul. Impactul de mediu al legăturilor de transport, al construcțiilor turistice sau al unor noi instalații de producere a energiei trebuie, de asemenea, să fie luat în considerare.
- **Riscuri:** inundațiile, seceta și poluarea industrială de mare anvergură sunt prea frecvente. Prevenirea, gradul de pregătire și reacția eficientă necesită un înalt grad de cooperare și schimb de informații.
- **Societate și economie:** regiunea prezintă decalaje foarte importante. Aici există unele dintre regiunile cu cel mai mare succes, dar și dintre cele mai sărace din UE. În special, contactele și cooperarea lipsesc, atât financiare cât și instituționale. Întreprinderile nu exploatează suficient dimensiunea internațională a marketingului, inovării și cercetării. Procentul de persoane cu educație superioară în regiunea Dunării este mai scăzută decât media UE 27, cu un decalaj important, prezent și în acest domeniu. Cei mai buni părăsesc deseori zona.
- **Securitate, infracțiuni grave și criminalitate organizată:** continuă să existe probleme importante. Traficul cu ființe umane și contrabanda reprezintă probleme speciale în mai multe țări. Corupția subminează încrederea publică și împiedică dezvoltarea.

Cea mai bună metodă este abordarea acestor provocări împreună, prin identificarea priorităților, consensul și implementarea acțiunilor. De exemplu, dezvoltatorii și conservatoriștii trebuie să găsească soluții inovatoare, să soluționeze împreună cele mai dificile probleme, în beneficiul întregii regiuni.

2.2. Perspective

Regiunea Dunării prezintă, de asemenea, multe oportunități. Aici există multe zone de o frumusețe naturală excepțională. Regiunea are o istorie, un patrimoniu și o cultură bogate. Există un potențial enorm de dezvoltare, în special în țările cel mai mult afectate de tranziții începând din 1989. Există idei creatoare și o forță de muncă de calitate. De exemplu, regiunea:

- este situată acolo unde Europa se deschide către Est; **legăturile de transport și comerciale** existente trebuie dezvoltate (de exemplu, prin rețeaua de transport TRACECA, care leagă UE de Caucaz și Asia Centrală, prin regiunea Mării Negre);
- are un **sistem de educație solid**, cu multe universități. Cu toate acestea, calitatea este variabilă. Educația și formarea trebuie să fie relevante pentru necesitățile pieței muncii, în timp ce mobilitatea studenților în regiune este promovată;
- posedă o **diversitate culturală, etnică și naturală surprinzătoare**. Aici există orașe cosmopolite și situri istorice, printre care multe capitale, mai multe decât în orice alt bazin fluvial din lume. Aceasta necesită o ofertă și o infrastructură turistică modernă, pentru beneficiul oaspeților și gazdelor;
- poate exploata mai bine **sursele de energie regenerabilă**, fie acestea hidrologice, biomasă, eoliene sau termale. Există, de asemenea, un bun potențial de **eficiență energetică**, printr-un mai bun management al cererii de energie și prin modernizarea construcțiilor și a

logisticii. Aceste acțiuni ar facilita tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

- se caracterizează prin **importante atuuri de mediu**: o faună și o floră excepționale, resurse prețioase de apă și peisaje extraordinare (de exemplu, Delta Dunării, Carpații). Acestea ar trebui conservate în mod durabil și restaurate.

Pentru a profita la maximum de aceste oportunități sunt, de asemenea, necesare o mai amplă cooperare, planificare, investiții comune și dezvoltarea legăturilor esențiale.

3. RĂSPUNS: UN PLAN DE ACȚIUNE

Un răspuns integrat reprezintă deci esența strategiei propuse. Accentul este pus pe următoarele elemente: conexiuni mai bune și mai inteligente pentru mobilitate, comerț și energie; acțiune în domeniul managementului de mediu și al gestionării riscului; cooperare în domeniul securității. Există un beneficiu din conlucrarea în domeniul inovării, turismului, al societății informaționale, al capacității instituționale și al comunităților marginalizate.

Strategia propune un Plan de acțiune, pentru care este necesară o angajare puternică din partea statelor și a părților interesate. Comisia va întocmi regulat un raport privind progresele înregistrate. În consecință, acțiunile și proiectele vor fi actualizate sau înlocuite pe măsură ce sunt încheiate, făcând ca acest plan să fie flexibil. Se subliniază importanța unei abordări localizate și integrate. Legăturile bune între zonele urbane și rurale, accesul echitabil la infrastructuri și servicii, precum și condiții de trai comparabile vor promova coeziunea teritorială, care este în prezent un obiectiv explicit al UE.

Consultarea a identificat multe propuneri privind diverse direcții de acțiune. Comisia, în parteneriat cu statele membre, regiunile și alte părți interesate le-a selectat pe cele care:

- demonstrează beneficiile imediate și vizibile pentru locuitorii regiunii;
- au un impact asupra macroregiunii (sau a unei porțiuni semnificative din aceasta). Proiectele ar trebui, prin urmare, să promoveze dezvoltarea durabilă și să cuprindă mai multe regiuni și țări;
- sunt coerente și se susțin reciproc, creând soluții convenabile tuturor părților implicate;
- sunt realiste (fezabile din punct de vedere tehnic și cu finanțare credibilă).

Proiectele prezentate sunt exemple care vor fi promovate. Rolul lor este ilustrativ, nu de prioritarizare. Multe altele au fost propuse – Planul de acțiune este un cadru indicativ, care evoluează pe măsură ce implementarea sa avansează.

Problemele principale sunt grupate în patru piloni. Fiecare dintre aceștia conține Zone prioritare, domenii specifice de acțiune. Acestea sunt:

(1) *Interconectarea regiunii Dunării*

- Pentru îmbunătățirea mobilității și a multimodalității
 - (a) Căi navigabile interioare
 - (b) Legături rutiere, feroviare și aeriene
- Pentru încurajarea energiilor mai durabile
- Pentru promovarea culturii și a turismului, a contactelor directe între oameni

(2) *Protejarea mediului în regiunea Dunării*

- Restaurarea și întreținerea calității apelor

- Gestionarea riscurilor de mediu
- Conservarea biodiversității, a peisajelor și a calității aerului și solurilor

(3) *Creșterea prosperității în regiunea Dunării*

- Dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației
- Sprijinirea competitivității întreprinderilor, inclusiv dezvoltarea grupurilor
- Investiția în oameni și capacități

(4) *Consolidarea regiunii Dunării*

- Ameliorarea capacității instituționale și a cooperării
- Conlucrarea în vederea promovării securității și pentru soluționarea problemelor puse de criminalitatea organizată și de infracțiunile grave.

3.1. Interconectarea regiunii Dunării

Conexiunile bune sunt esențiale pentru regiunea Dunării, fie acestea interne sau cu alte regiuni din Europa sau din lume. Nicio zonă nu ar trebui să rămână în afara acestor conexiuni. Infrastructurile de transport și energetice au mari lacune și deficiențe, din cauza capacității sau calității insuficiente sau a întreținerii deficitare. Conexiunile mai bune între oameni sunt, de asemenea, necesare, în special prin cultură și turism.

Pentru îmbunătățiri concrete este nevoie de planificare, finanțare și implementare coordonate. Eșecurile pieței, din cauza efectelor externe, sunt foarte evidente în lipsa investițiilor transfrontaliere. Proiectele de anvergură trebuie identificate și implementate în mod durabil și eficient, cu costuri și beneficii partajate. Cu cât crește numărul de utilizatori, cu atât investițiile sunt mai eficiente, cu economii pe scară largă.

Principalele chestiuni

Transport

Bazinul fluviului are un mare potențial de navigație interioară durabilă, iar poziția fluviului este centrală. Aceasta necesită îmbunătățiri în ceea ce privește managementul, echiparea și disponibilitatea personalului calificat. Capacitatea fizică a Dunării și a afluenților săi ar trebui îmbunătățită, iar blocajele existente, înlăturate, pentru a se asigura un nivel adecvat de navigabilitate, prin implementarea programului NAIADES și prin respectarea legislației de mediu, precum și în baza „Declarației comune privind navigația interioară și durabilitatea de mediu în bazinul fluviului Dunărea”. Tehnologiile inovatoare ar trebui susținute, în conformitate cu necesitățile pieței. Formarea și oportunitățile de carieră mai bune ar trebui să compenseze lipsa personalului tânăr (marinari, căpitani etc.).

Infrastructurile rutieră, feroviară și aeriană sunt deseori ineficiente sau pur și simplu absente, în special conexiunile transfrontaliere. Implementarea proiectelor prioritate TEN-T și a celor privind Coridoarele de marfă feroviare, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 913/2010 trebuie să aibă loc la timp. Viitorul Tratat comunitar privind transporturile prevede o mai bună integrare a regiunii Balcanilor de Vest. Multimodalitatea și interoperabilitatea, care exploatează întregul potențial al fluviului ca element esențial în logistica modernă, sunt cruciale. Sunt necesare, de asemenea, conexiuni nord-sud. Blocul spațiului aerian funcțional al Dunării (FAB) este esențial pentru managementul zborurilor, precum și din punctul de vedere al creșterii capacităților aeroporturilor regionale.

Energie

Crizele periodice subliniază vulnerabilitatea regiunii. Calitatea infrastructurii, securitatea aprovizionării, organizarea pieței, cererea nesustenabilă, eficiența energetică și utilizarea de surse regenerabile sunt deseori problematice. Modernizarea și extinderea rețelelor energetice sunt esențiale, în special din punctul de vedere al interconectorilor, prin implementarea Programului energetic european pentru redresare și prin consolidarea rețelei TEN-E. Este necesar să existe un schimb de experiență în special pentru rețelele mici, orașe inteligente și eco-inovare.

Cultură și Turism

Cu o istorie și tradiții comune, cultura și artele care reflectă diferite comunități din regiune, ca și un patrimoniu natural extraordinar, regiunea are atuuri foarte atractive. Delta Dunării, care este parte a patrimoniului mondial, oferă posibilități de practicare a activităților sportive și recreative. O abordare comună și durabilă în direcția îmbunătățirii și a aducerii în atenția publică a acestor oportunități ar trebui să facă din regiunea Dunării o „marcă” europeană și mondială.

Obiectivele ar putea fi următoarele:

- creșterea cu 20% față de anul 2010 a transportului de marfă pe fluviu, până în 2020;
- înlăturarea blocajelor existente în calea navigației pe fluviu, până în anul 2015², pentru a putea utiliza nave de tip VIb pe toată durata anului;
- timpi de călătorie îmbunătățiți pentru conexiuni feroviare competitive între orașele importante;
- implementarea celor 4 Coridoare de transport feroviar de marfă care străbat regiunea Dunării, astfel cum a fost planificat, în termen de 3 sau 5 ani;
- dezvoltarea, până în 2020, a unor terminale multimodale eficiente în porturile de pe Dunăre, pentru a conecta căile navigabile interioare cu cele de transport rutier și feroviar.
- atingerea obiectivelor naționale pe baza obiectivelor energetice și privind clima din strategia Europa 2020;

3.2. Protejarea mediului în regiunea Dunării

Resursele ecologice sunt partajate între țări limitrofe și depășesc interesele naționale. Aceasta este în special adevărat în regiunea Dunării, care cuprinde zone muntoase, ca de exemplu Carpații. Balcanii și o parte din Alpi. Regiunea are, de asemenea, o floră și o faună acvatică și terestră bogată, inclusiv cele câteva locuri din Europa care sunt habitate ale pelicanilor, lupilor, urșilor și râșilor. Acestea sunt tot mai mult sub presiunea activităților umane. Cooperarea este esențială, deoarece efectul bun al acțiunilor unora poate fi ușor redus de neglijența altora. Structurile existente de cooperare ar trebui consolidate.

Principalele chestiuni

Apă

Regiunea este cel mai internațional bazin fluvial din lume, cu mulți afluenți importanți, lacuri și ape subterane. Asigurarea unei bune calități a apei este un obiectiv central, astfel cum este cerut de către Directiva-cadru privind apa. Este necesar un management durabil al apelor, pentru a reduce poluarea cu substanțe organice, nutritive și periculoase. Planul de

² Clasificarea internațională a căilor navigabile interioare din Europa (UNECE/TRANS/120/Rev.4, p. 28/29) din cadrul Acordului european privind marile căi navigabile de importanță internațională (AGN) clasifică parametrii pentru navele cu motor și convoaiele împinse. În prezentul text, categoria VIb se referă exclusiv la convoaiele împinse și nave de navigație interioară cu un pescaj de până la 2,5 m.

management al bazinului fluviului, adoptat de către toate țările riverane Dunării în 2009, stabilește obiective și măsuri concrete pe care se poate construi.

Riscuri

Locuitorii regiunii trebuie să fie apărați de evenimente dezastruoase, cum ar fi seceta și accidentele industriale, care au un efecte negative semnificative la nivel transnațional – cel mai recent a avut loc în 2010 – prin măsuri de prevenire și gestionare a dezastrelor implementate în comun, de exemplu, astfel cum se cere în directivele privind inundațiile, Seveso, deșeurile miniere sau cea privind răspunderea pentru daune aduse mediului. Acțiunile desfășurate solitar delocalizează problema și pun regiunile limitrofe în dificultate. Frecvența crescută a secetei reprezintă, de asemenea, o problemă, la fel cum este adaptarea la modificările climatice. Cooperarea regională trebuie să faciliteze infrastructura verde, aplicarea de soluții ecosistemice pe termen lung, precum și învățarea din evenimentele anterioare.

Biodiversitate, soluri

Declinul habitatelor naturale exercită presiune asupra faunei și florei și afectează calitatea generală a sănătății mediului. Fragmentarea ecosistemelor, intensificarea exploatării terenurilor și dezvoltarea urbană în Europa reprezintă factori de presiune importanți. Obiectivul de biodiversitate 2020 al UE³ trebuie atins prin stoparea declinului biodiversității și a ecosistemelor și prin restaurarea serviciilor ecosistemice și reconectarea habitatelor. Obiectivele domeniilor de protejare a naturii, ca de exemplu siturile Natura 2000, pot fi atinse numai cu respectarea adecvată a cerințelor ecologice ale întregii regiuni. În ceea ce privește solurile, eroziunea terenurilor arabile cauzează poluarea apei, împreună cu siturile contaminate și eliminarea deșeurilor, toate acestea fiind abordate prin acțiuni concrete în prezenta strategie.

Obiectivele ar putea fi următoarele:

- atingerea obiectivelor de mediu prevăzute în planul de management al bazinului fluviului Dunărea;
- reducerea nivelului de substanțe nutritive din apa fluviului pentru a permite restaurarea ecosistemelor Mării Negre la niveluri similare cu cele din anul 1960;
- completarea și adoptarea Planului de management al Deltei până în 2013;
- implementarea planurilor de gestionare a riscurilor de inundații pe scară largă – programată a avea loc în 2015, în temeiul directivei privind inundațiile – va include reducerea riscurilor de inundații până în 2021, având în vedere și potențialele efecte ale modificărilor climatice;
- elaborarea de planuri efective de management pentru toate siturile Natura 2000;
- asigurarea în Dunăre a unor efective viabile de specii de sturioni și alți pești indigeni până în 2020, prin combaterea speciilor invazive;
- reducerea cu 25% a zonelor afectate de eroziuni ale solului de peste 10 tone pe hectar, până în 2020.

3.3. Creșterea prosperității în regiunea Dunării

În regiune se pot întâlni extremele din punct de vedere economic și social de pe teritoriul UE. De la regiunile cele mai competitive la cele mai sărace, de la persoanele cu cele mai bune

³ Concluziile Consiliului European Mediu, (15 martie 2010); “Să stopeze declinul biodiversității și deteriorarea serviciilor ecosistemice în UE până în 2020 și să le refacă în măsura în care acest lucru este realizabil, sporind totodată contribuția UE la combaterea declinului biodiversității la nivel mondial.

competențe până la persoanele cel mai puțin instruite, de la cel mai ridicat la cel mai scăzut standard de viață, diferențele sunt frapante. Strategia consolidează Europa 2020, oferind posibilitatea de a compensa zonele care posedă capital cu cele bogate în forță de lucru, piețele avansate din punct de vedere tehnologic cu cele mai puțin avansate, în special prin extinderea societății bazate pe cunoaștere și printr-o abordare hotărâtă în vederea incluziunii. Comunitățile marginalizate (în special romii, ai cărei membri trăiesc în majoritate în această regiune) ar trebui să beneficieze în special de aceste posibilități.

Principalele chestiuni

Educația și competențele

Investiția în oameni este necesară, astfel încât regiunea să poată progresa și crește în mod durabil, punându-se accentul pe cunoaștere și incluziune. Succesul unor părți ale regiunii va servi drept sursă de inspirație pentru deschiderea accesului la educația superioară și pentru modernizarea formării și a asistenței sociale.

Cercetare și inovare

Sprijinul avut în vedere pentru infrastructura de cercetare va stimula excelența și va duce la aprofundarea contactelor între furnizorii de cunoaștere, societăți și factorii politici. Regiunea trebuie să utilizeze mai bine fondurile naționale și regionale și să beneficieze mai mult de pe urma Spațiului european de cercetare. Acordurile bilaterale existente ar trebui să conducă la o coordonare multilaterală. Regiunile în curs de dezvoltare din aval pot beneficia de pe urma regiunilor inovatoare - de clasă mondială - din amonte.

Întreprinderi

În această zonă se găsesc unele dintre cele mai performante regiuni. Altele se află mult în urmă. Acestea trebuie să beneficieze de pe urma conexiunilor mai bune între inovare și instituțiile de sprijinire a afacerilor. Grupurile și legăturile între centrele de excelență, care le unesc în cadrul rețelelor de educație și cercetare existente, vor extinde competitivitatea întreprinderilor din amonte la întreaga regiune.

Piața forței de muncă

Un nivel mai mare al ocupării forței de muncă este crucial. Oamenii au nevoie de oportunități în apropierea locului în care trăiesc. Ei au nevoie, de asemenea, de mobilitate. Regiunea trebuie să ofere un viitor celor mai buni și mai întreprinzători, printr-o cooperare mai bună în ceea ce privește politicile, măsurile și schimbul de informații.

Comunitățile marginalizate

O treime din cetățenii UE amenințați de riscul sărăciei, mulți aparținând unor grupuri marginalizate, trăiesc în această zonă. Comunitățile de romi, care în proporție de 80% locuiesc în regiune, suferă în special de pe urma excluziunii sociale și economice, a segregării spațiale și a condițiilor de trai inferioare mediei. Eforturile de a scăpa de aceste dificultăți au efect la nivel UE, dar cauzele trebuie abordate în primul rând în regiune.

Obiectivele ar putea fi următoarele:

- investirea a 3% din PIB în domeniul cercetării și dezvoltării până în 2020;
- acces internet de bandă largă pentru toți cetățenii UE din regiune până în 2013;
- creșterea cu 50% a numărului de patente obținute în regiune;
- creșterea cu 40% a tranșei de populație a UE în vârstă de 30-34 de ani cu educație post-secundară sau echivalentă până în 2020.

3.4. Consolidarea regiunii Dunării

Schimbările dramatice care au avut loc din 1989 au transformat societatea. Este necesară o atenție specială, deoarece regiunea Dunării include state membre care au aderat la momente diferite, țări candidate, precum și țări terțe. Majoritatea acestor țări se confruntă cu probleme similare, dar cu resurse diferite la dispoziție. Răspunsuri efective la provocările obișnuite de securitate și de luptă împotriva infracțiunilor grave și a criminalității organizate necesită coordonare la toate nivelurile. Schimbul de bune practici administrative este important pentru a face regiunea mai sigură și pentru a consolida integrarea sa în UE.

Principalele chestiuni

Capacitatea și cooperarea instituțională

Structurile și capacitățile de decizie din sectorul privat și public trebuie să se amelioreze, inclusiv planificarea și cooperarea internațională, iar o abordare macroregională trebuie să sprijine aceasta. Utilizarea optimă a resurselor este esențială.

Securitatea

Corupția, criminalitatea organizată și infracțiunile grave reprezintă o preocupare tot mai mare. Probleme ca, de exemplu, contrabanda, traficul de ființe umane, precum și piețele ilicite transfrontaliere necesită consolidarea statului de drept, atât pe plan național, cât și internațional. Schimbul de informații trebuie să fie mai bun și trebuie elaborate acțiuni comune eficace.

Obiectivele ar putea fi următoarele:

- stabilirea de norme pentru e-Guvernare și reducerea birocrăției excesive până în 2012;
- maximum 4 săptămâni pentru obținerea autorizațiilor de înființare a unei societăți până în 2015;
- schimbul eficient de informații între factorii de aplicare a legii relevanți până în 2015, în scopul îmbunătățirii securității și al combaterii infracțiunilor grave și a criminalității organizate în cele 14 țări;
- cooperarea eficientă între factorii de aplicare a legii relevanți până în 2015.

4. IMPLEMENTARE ȘI GUVERNANȚĂ

Pentru a aborda aceste chestiuni, este nevoie de o bună bază de conlucrare.

• Un cadru durabil pentru cooperare

Strategia încearcă să utilizeze la maximum elementele existente, prin alinierea eforturilor, în special a politicilor și finanțării. Acțiunile sunt complementare. Toate părțile interesate trebuie să își asume responsabilitatea. În acest sens, declarația summitului Dunării de la București⁴ reprezintă un angajament important. Comisia poate ajuta prin facilitarea și sprijinirea acțiunilor, dar este necesară angajarea și implicarea practică a tuturor autorităților, naționale, regionale și de la alte niveluri. Conlucrarea cu organizațiile internaționale și transfrontaliere din regiune va încuraja sinergiile și va evita duplicarea eforturilor. O dimensiune teritorială consolidată va asigura o abordare integrată și va încuraja o mai bună coordonare a politicilor sectoriale. Este necesară o concentrare maximă asupra rezultatelor.

• Coordonare

⁴ București, 8 noiembrie 2010.

Sunt necesare câteva măsuri.

Coordonarea la nivel de politici va fi responsabilitatea Comisiei, asistată de un Grup la nivel înalt reprezentând toate statele membre. Țările terțe ar trebui să fie invitate în cadrul Grupului, după caz.

Comisia va consulta Grupul în ceea ce privește modificările aduse strategiei și Planului de acțiune, privind rapoartele și monitorizarea. Grupul va avea ca sarcină orientarea politică și prioritizarea.

Coordonarea fiecărui domeniu de politică este sarcina statelor membre (împreună cu țările terțe sau cu regiunile, cu excepția domeniilor pe care UE le tratează la nivel național, cum ar fi securitatea, infracțiunile grave și criminalitatea organizată), în consultare cu Comisia și agențiile și organismele regionale relevante din UE. „Coordonatorii de domenii prioritare” care pot demonstra angajarea față de regiunea Dunării, expertiza și faptul că sunt acceptați, se asigură de implementare (de exemplu, prin consensul asupra planificării, cu prezentarea de obiective, indicatori și calendare și prin asigurarea de contacte pe scară largă între promotorii de proiecte, programele și sursele de finanțare, asigurând în același timp asistența tehnică și consilierea). Această activitate va fi transnațională, intersectorială și interinstituțională.

În rolul său de facilitator, Comisia este asistată de Punctele naționale de contact. Acestea asigură coordonarea în fiecare țară, identifică contactele relevante și, în special, propun aspecte practice ale activității.

- **Implementare**

Implementarea acțiunilor este responsabilitatea tuturor, la nivel național, regional, urban și local. Acțiunile (care menționează obiectivele de atins) trebuie transformate în proiecte concrete (care sunt detaliate și necesită un conducător de proiect, un calendar și finanțare). Acestea ar trebui să fie facilitate în mod activ în ceea ce privește depunerea de propuneri, respectând autonomia procesului decizional al programului.

- **Finanțare**

Strategia este implementată prin mobilizarea și alinierea finanțărilor existente la obiectivele sale, după caz și în conformitate cu cadrele generale. Într-adevăr, sunt disponibile fonduri importante prin intermediul multor programe ale UE (de exemplu, 100 de miliarde EUR din Fondurile Structurale 2007-2013, precum și fonduri importante IPA și IEVP). Procedura de selectare a proiectelor poate fi revizuită pentru a susține obiective hotărâte. Există, de asemenea, alte mijloace, ca de exemplu cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest și instituțiile de finanțare internaționale (de exemplu, BEI: 30 de miliarde EUR 2007-2009, pentru sprijinirea navigabilității și a depoluării). Ar trebui acordată atenție combinării subvențiilor și împrumuturilor. Există resurse naționale, regionale și locale. Într-adevăr, accesarea și combinarea finanțărilor, în special din surse publice și private aflate sub nivelul UE, este crucială.

- **Raportare și evaluare**

Raportarea și evaluarea sunt efectuate de către Comisie, în parteneriat cu Coordonatorii de domenii prioritare și cu alte părți interesate. Coordonatorii vor identifica progresele făcute în domeniul îmbunătățirilor pe care le aduc acțiunile și proiectele, cele făcute în domeniul atingerii obiectivelor și vor furniza regulat informații privind activitatea pe care o desfășoară. Pe baza acestora, Comisia elaborează rapoarte, indicând evoluția Planului de acțiune.

De asemenea, Comisia organizează un forum anual, pentru a discuta pe marginea lucrărilor, pentru consultare privind acțiunile revizuite și pentru elaborarea de noi abordări. La acestea

vor participa statele, instituțiile UE și părțile interesate (în special organismele interguvernamentale, sectorul privat și societatea civilă).

- **Fără fonduri europene noi, fără legislație europeană nouă, fără structuri europene noi**

Comisia pregătește strategia aceasta neimplicând tratamente speciale, din punct de vedere bugetar sau juridic pentru regiune. În special:

- (1) Strategia nu asigură noi fonduri europene. Ar putea exista fonduri suplimentare internaționale, naționale, regionale sau private, deși se pune accentul pe utilizarea mai bună a fondurilor existente;
- (2) Strategia nu necesită modificări ale legislației UE, deoarece UE legiferează pentru cele 27 de state membre, nu numai pentru o macroregiune. În cazul unui consens, ar putea avea loc modificări la nivel național sau la alte niveluri, pentru a se aborda obiective specifice;
- (3) Strategia nu creează structuri suplimentare. Implementarea este făcută de către organismele existente, a căror complementaritate trebuie îmbunătățită la maximum. Nu se prevede vreun impact major asupra resurselor Comisiei.

5. LEGĂTURI CU POLITICILE UE

Pentru a consolida integrarea întregii regiuni, strategia are ca scop consolidarea implementării politicilor UE și a legislației în zonă. Aceasta asigură sprijinul politic pentru actualele inițiative și le mărește vizibilitatea. În special, anumite acțiuni decise în cadrul organismelor existente fac parte din planul de acțiune. În plus,

- Strategia Europa 2020 este angajamentul esențial al UE în direcția creării de locuri de muncă, a creșterii durabile și favorabile incluziunii, angajament pe care prezenta strategie îl va consolida. Ea are cinci obiective principale. Acestea sunt: promovarea ocupării forței de muncă; îmbunătățirea condițiilor pentru inovare, cercetare și dezvoltare; abordarea schimbărilor climatice și a obiectivelor energetice; îmbunătățirea nivelului de educație; și promovarea incluziunii sociale în special prin reducerea sărăciei și combaterea problemelor puse de îmbătrânire. Strategia, cu viziunea sa asupra regiunii Dunării în 2020, contribuie la realizarea acestor obiective. Ea susține creșterea durabilă, având ca scop reducerea consumului de energie, creșterea nivelului de utilizare a energiilor regenerabile, modernizarea sectorului de transporturi prin eficientizarea și ameliorarea impactului său asupra mediului și promovarea turismului ecologic. Ea contribuie la eliminarea obstacolelor în calea pieței interne și îmbunătățește mediul de afaceri.
- Coerența cu legislația și politicile UE se află la baza strategiei. Aceasta abordează decalajele de implementare, precum și dificultățile practice și organizaționale care duc la lipsa de rezultate. Ea susține mai buna implementare a obligațiilor juridice ale UE, în special în ceea ce privește Piața Unică și mediul. Contribuie, de asemenea, la politici din domeniul transportului (TEN-T este în prezent în curs de revizuire, ca și viitoarea politică de transport pentru state), al rețelelor energetice (TEN-E), strategia pentru Piața Unică (Actul privind piața unică) și Agenda digitală. Obiectivul și strategia UE de biodiversitate după anul 2010, cu proiecția sa pentru 2050 și obiectivul pentru 2020, sunt, de asemenea, consolidate. Ca poartă către vecinii din Europa și către Asia, regiunea este esențială în sprijinirea alte politici externe ale UE, în concordanță cu Politica Europeană de Vecinătate și inițiativele regionale (de exemplu, Parteneriatul Estic).

6. CONCLUZIE

Strategia asigură un cadru durabil pentru integrarea politicilor și dezvoltarea coerentă a regiunii Dunării. Ea stabilește acțiuni prioritare pentru a face din această regiune o regiune a Uniunii Europene pentru secolul 21. Ea trebuie să fie însoțită de suficiente informații și publicitate pentru ca obiectivele sale să fie cunoscute pe scară largă.

Prin urmare, Comisia invită Consiliul să examineze și să aprobe prezenta Comunicare și Planul de acțiune care o însoțește.